

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken " 8 K., " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint.
az udvarban hátul.

Vad Magyarország. A külföld véleménye.

Egy nagy amerikai napilap mostanában azzal kedveskedik az olvasóinak, hogy írásban és képen bemutatja nekik a világ exotikus tájait. Ez érdekes sorozatban Madagaszkár s a Kongó vidék után most — őszinte meglepetésünkre — Magyarország került sorra, melyet amerikai stílusban Vad Magyarországnak neveztek ki. Bemutatják pedig a magyar földről Herkulesfürdőt s egy szálas és tűszős félelmetes oláht, mint a magyarság tipikus alakját állítják az olvasók elé, ugyancsak oláhok holmi tűz-táncát pedig vad magyar mulatság gyanánt ismertetik, olyasmint sejtetvén, hogy e táncot diadalmas csaták után szokták lejteni, mikor az ellenség kövérebb alakjaiból készült vesepecsenyét már elfogyasztották.

Mosolygunk az ilyen hülyeségen. Hiszen — bár tudatlanságában ez az amerikai ismertetés elsőrangú helyet foglal el azon becses monografiák között, melyek rólunk a külföldön megjelentek — de nem

egyedülálló ez a nem is rosszakaratu, csak ostoba és hazug ferdtetés. Például nem régebbe Catulle Mendés, az ismert francia író cikket írt a Figaróban Petőfiről s őt a Bakonyban bujdosó betyárnak tüntette fel. Mit szólunk tehát akkor az amerikai tudatlansághoz, midőn a hozzánk közelebb eső francia is ilyen emeletes badarságot firkált legnagyobb költőnkéről.

Igen, mosolygunk és viccelünk a külföldi tudatlanság felett, pedig ez nem jól van így. Ugyanis ezekből az apró, itt-ott megjelenő, merőben téves ismertetésekből rajzolódik meg aztán odakint hazánk képe, mely egy civilizálatlan, vad országot mutat. S hogy ilyen vad néppel a művelt osztrák hébe-hóba elbánik, annak csak örül a művelt külföldi.

Ezért kellene tehát minden rólunk megjelenő hibás adatot rögtön és erélyesen helyreigazítani. Ez a feladat első sorban a külföld magyarjait illetné. Vannak ők sokan. A világ minden táján találhatsz belőlük, — de akárminő változáson is mentek keresztül, a saját ügyük iránt való hamisítatlan

magyar indolenciát sikerült nekik odakint is sértetlenül megőrizni. Azért tehát felőlünk írhat a külföldi sajtó azt, ami neki éppen jól esik, ők is úgy tesznek odakinn, mint mi idehaza: mosolyognak rajta, de ahhoz már nincs kedvük, hogy tollat ragadva lecáfolják a hamis adatokat.

Volna azok lecáfolására még egy más út is. A magyar kormányoknak vannak külföldi sajtóösszeköttetései és azok szép pénzbe kerülnek. Rendkívül fontos ezen sajtóösszeköttetés célja; ha a kormányelnök valaminő nyilatkozatot tesz, vagy szónoki sikere volt, annak benne kell lenni a világ-lapokban.

Pedig a külföldi sajtóösszeköttetések útján kellene minden egyes esetben leinteni azokat az ostobaságokat, amelyek rólunk íródnak. Először sok baj és sok dolog volna ugyan vele, de kitartó munkával mégis el lehetne érni, hogy az előretörékvő magyarságról a világnak megfelelő képet nyerjen a külföld s ne Vad Magyarország hírével retentsék a népeket egyes újságok.

Sziklakamara.

Nyítramegye északkeleti részén, Turóc- és Bars megye közé ékelve, a Handlóka partok völgyén, nyolcadfél kilométer hosszúságban fekszik Handlova község. A községnek ötezer lakosa van. Valamennyi szorgalmas, becsületes, vallásos, magyar érzésű földmives.

Az arnyas fákkal körülvett emeletes épületek hosszú vonalban kigyóznak egészen Bars megye határáig és kétoldalt a Kis-Kárpátok, valamint a Kis-Tátra hegység sűrű fenyvesekkel borított oldalai lejtnek a széles völgy alaposan megmunkált termőföldjei felé. A délnyugoti oldalon rengeteg kopár sziklatömeg meredezik ezer méter magasságban az ég felé, amelyet „Nagy Kric“-nek, vagy a handlovaiak szerint „Donnegstán“-nak neveznek.

Egyes megrepedt sziklatömbök csak az egyik oldalukkal kapaszkodnak a szürke hegyóriáshoz, míg a többi részük egészen szabadon áll a levegőben, mintha csak az alkalmas pillanatot várnák, hogy lezuhantjanak a hegy lábánál heverő bemohosodottársaik körébe.

Erről a hegyről, illetve a vele kapcsolatban levő csudadolgokról akarok most egyet elmondani, amely ma is él mint népmonda a handlovai köznépi ajkán.

Élt hajdanában egy nagyon-nagyon szegény asszony, a kinek már a neve is feledésbe ment és csak annyit tudunk róla, hogy Évának hívták. Özvegy volt és három éves kis fiacskájával egy nyomoruságos viskóban tengette életét.

Abban az időben, a mikor még a hitese ura élt, elég jól ment a sorja. De már azután, hogy a szorgalmas munkásember elpusztult, megkezdődtek a nélkülözésekkel telt napok szomorú sorjai.

Akkor még a kis Náci nem is látta meg a napvilágot s csak az édesanyja tudta, hogy két gyászoló kíséri utolsó útjára a kenyérkereső családapát.

Dolgozott volna szegény Éva, de gyenge tagjai mihamar összerokdáltak a munka súlyától és akkor ismeret ott állott előtte a szükség félelmetes képe.

Mikor életet adott szegény kis gyermekének, naponta ellátogatott hozzá a szomszéd tehetős jobbágy édesanyja és úgyahogy ellátta élelemmel a magáramaradt teremést. Esténként elpanaszolták egymásnak a maguk nyomoruságát, együttesen elmondották az estéli imádságot és azután kiki nyugalomra tért a saját csendes fészkebe.

A jólelkű öregasszony sok mindent látott már életében. Olyan dolgokról is tudott, a miről a faluban senkinek fogalma sem volt és mindezeket a dolgokat elmesél-

gette Évának is, a kiben hűséges és bámulós hallgatóra talált.

Tőle tudta meg a szegény özvegyasszony azt is, hogy a Nagy-Kric sziklái között egy kőajtóval ellátott óriási kamara van, a mit a nép „Donnegs-kammer“ név alatt ismer. Ez a kamara tele van kincsekkel. Garadában hever ott az arany, ezüst és minden egyéb, a mitől elmúlik a nyomoruság, megszűnik a nélkülözés.

Csak hogy annak is meg van ám a maga sorja, hogy miképpen lehet abba a kamarába bejutni! Ezeket a módokat hallgatta a legnagyobb érdeklődéssel Éva, mi alatt a szomszédasszony fontoskodó titokzattal sorolta fel a kincs megközelítésének rejtelmét.

A legfontosabb kellék egy három éves tejentartott tarka kandur, amelyet korán el kell venni az anyjától és kalitkába óvatosan nevelni, nehogy tejen kívül más eledelhez juthasson, mert amint egy falatka más étel osuszik le torkán, rögtön elveszti azt a képességét, hogy a kincskeresőnek segélyére lehessen.

Ezzel a kandurral virágvasárnapján reggel ki kell menni a Kric tetejére; ott elbocsájtani és megfigyelni, hogy hová szalad a macska.

Ahol a kandur megáll: ott van a kincsés sziklakamara ajtaja, amely virágvasárnap az istentisztelet alkalmával meg-

Szőlőprések, Zuzók, Puttonok stb a legolcsóbban
Bészler és Dávid vaskereskedésében Debreczen, Piac-utca 7. szám. szerezhető be

POLITIKAI HIREK.

A függetlenségi pártkört resztaurálják. A függetlenségi pártkörben nagy átalakítási munkálatok folynak. A kőművesmunkákat jóformán teljesen befejezték és már a kárpitozáshoz is hozzáfogtak. Új alakjában és beosztásában a kör helyisége a kényelem tekintetében jelentékenyen túl fog tenni; a volt szabadelvű párt híres körhelyiségei az első és a második emeleten lesznek. Az újságírók szobájából diszes lépcsőt építettek, mely a második emeleti nagy gyűlésterembe vezet, a melyben fontos értekezletek alkalmával a párt összes tagjai kényelmesen eltérnek. A második emeleten lesz egy kisebb gyűlésterem is, egy olvasószoba és egy könyvtárhelyiség. Az első emeleti helyiségeket játék-, billard- és társalgó-termékké alakították át.

Az inzultált konzul afférja. Bukarestből táviratozzák, hogy Kutschera Miksa konzul dr. Gradisteanut, a román kulturliga elnökét pisztolypárbajra hívta ki.

Olaszország és a fiumei zavarok. Olaszország diplomáciai beavatkozásáról a tengerparti zavargások miatt ezeket jelenti ma egy római telegramm:

A fiumei események már diplomáciai eljárást vontak maguk után, mivel megállapították, hogy a susaki hatóságok többszörös sürgetés dacára elmulasztották az olasz alattvalók védelméről gondoskodni. Lebrecht fiumei konzul a botrányok kitörése idején Horvátországban utazott. Távirati értesítésre azonban visszatért. Közben helyettese, Meyner alkonzul ötször fordult a susaki hatósághoz azzal a kéréssel, hogy gondoskodjék az olasz állampolgárok védelméről, de eredménytelenül. Több olasz üzletét lerombolták és mások sérüléseket szenvedtek. Még az este, amikor ez a hír megérkezett a Montecitorio-ra, hosszú sifirozott távirat indult az olasz külügyminisztériumból a bécsi olasz nagykövethoz.

Zsidók mézszárlása.

Varsó, szeptember 10.

Az újabb híradások borzalmassá egészítik ki a Siedlceben történt zsidó-mézszárlásokat.

nyílik és pedig abban a pillanatban, amikor a pap a templomajtón kívül, a kántor pedig a templom belsejében éneklé az azon napra rendelt dicsőítő éneket.

Amikor a dicsőnek utolsó verssora elhangzik, beesapódik a sziklaajtó és nem nyílik meg, csak a következő esztendő virágvasárnapjának arra rendelt percében.

Három éven át küzdött, nyomorgott, koplalt a szegény Éva, de bármilyen nehezen is, mégis megszerezte azt a mindennapi tejeeskét, amire a kalitkába zárt tarka kandurnak szüksége volt és amikor a kis fiacskája is betöltötte a három esztendőt, megindultak virágvasárnap hajnalán a Nagy-Kric kopár sziklái felé.

Hóbortos áprilisi reggel volt. A szürke felhőfoslányok közül egy-egy pillanatra kikandikált a nap, de megundorodva a sok sártól, hamarosan visszadugta fényes, tiszta arcát a felhőtakaró alá és átengedte területét a csipős északi szélnek, amely éles szárnyaival végigpaskolva mindent, befurakodott a legkisebb nyíláson is, hogy az emberiségnek nevezett parányi férgeknek megmutassa azokat az apró kellemetlenségeket, a melyekkel őket annyira tudja zaklatni.

A Nagy-Kric sziklái is érezték a hivatalan vendég alkalmatlankodását... Fázott az egész hegy... Az apró kis hasadékok sipoltak kinjokban; az élesen elálló

Ugylátszik, hogy a reakció, a melynek irányzata ismét uralomra jutott a cári udvarban, ezzel akarja jelezni, hogy a régi eszközöket megragadta újra. De nemcsak megragadta, hanem még sokkal gazabb kegyetlenséggel is alkalmazza, mint eddigelé.

Csak sejteni lehet a siedlce-i események előzményeit. E pillanatban az egész virágzó város szoros katonai gyűrű szorításában fekszik alétan. Ami hír kijöhetett onnan, az is csak a lejátszódó borzalmakról beszél, de az igazi okra, vagy ezuttal helyesebben, ürügyre nem mutat rá. Allítólag zsidó forradalmárok rálöttek a katonákra és a katonai parancsnok ezért akart példátlan bosszút állani. Most úgy áll ott a helyzet, hogy a katonaság körülvetve az egész várost, több száz embert már meggyilkolt, de még újabb vérengzésekkel fenyegetőzik. **Ugyanis azt követeli a lakosságtól, hogy adja ki a tetteseket, mert különben az egész várost halomra löveti.** Persze a lakosság ezt a képtelen kívánságot nem teljesítheti és a legnagyobb kétségbeeséssel néz a közel jövő elé.

Itt állanak legújabb távirati értesüléseink a rémtettekről:

Berlin, szeptember 11.

(Saját tudósítónktól.) Varsóból jelentik: Siedlceben a lakosságot élelmiszerhiány fenyegeti. **A zsidók ezrei megmentett értéktárgyaikkal a pincékben rejtőznek.** Ma a kórházakba nagyszámu könnyen megsebesített zsidót szállítottak be, de a letartóztatott és fogva tartott zsidók közt is sok a sebesült, kik a börtönökben minden ápolás hiányában a legrettenetesebb kinokat szenvedik el. A katonaság lövöldözése folytán a program által nyitott városrészen az összes ablakokat betörték. A Varsovszka-

utcában tábori konyhát rendeztek be a helyőrség részére. A többi utcát katonai táborrá változtatták át. Az összes üzletek zárva vannak. A lakásokban halotti csend uralkodik, mert a lakók elbujtak.

Berlin, szept. 11.

(Saját tudósítónktól.) Odesszából jelentik: Sakermann Anna merénylőnőt, ki az októberi zsidóellenes zavargásokban részt vett s Poltavensenko rendőrtisztre bombát dobott, **halálra ítélték.** A merénylőnő a védelemről teljesen lemondott.

Varsó, szept. 11.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap este 6 órakor Ziradovban bombákat vetettek. Egy bomba a piacon felrobbant és egy másik a gyárépületben. **Kilenc rendőrhivatalnok megsebesült.** Erre a katonaság sorützet adott. **Negyven személy részint meghalt, részint megsebesült.**

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Jelölések a főiskolán. A pártterkezeteken már megállapodtak a főiskolai egyletek csaknem összes tisztségeire nézve. A jelölések a következők: Jogsegítő egylet, elnök Padrah Kálmán 4. jh., főjegyző Vásáry István 2. jh. Jogász önképzőkör, elnök Kuthy Sándor 3. jh., főjegyző Ádor Dániel 2. jh. Felsőbb tanulók olv. egyleti könyvtáros Ovády Mihály 3. jh., továbbá Stolz Ferenc 2. jh. és Szabó L. 3. jh. Főiskolai lapszerkesztő: Biky Andor 2. jh., Vidovich Ernő 2. jh., Julow Viktor 3. jh. Jogászet: főszerkesztő Fehér Károly 3. jh. Szerkesztők: Zoltán János, Tatay Zoltán.

Programbeszéd. Padrah Kálmán, a jogászelnök kijelölt tegnap este tartotta a Dreher fehértermében nagy hallgatóság jelenlétében programbeszédét. Több mint száz joghallgató jelent meg, a kik osztatlan érdeklődéssel hallgatták a szimpátiikus, elnökjelölt nagyszabású beszédét, melyet többször szakított félbe az éljenzés és taps. A

Az ósrégi templom boltíves kapuján kívül felhangzott az ájtatos Himnusz. Éva pedig ott állott a megnyílt szikla bejárata előtt.

Annyira meglepte a sziklakamara csodálatos ajtajának nesztelen kitárulása, hogy néhány pillanatig bámulva állott a bejárat szájánál. A mint feleszmélt, szapora léptekkel haladt az üreg belsejébe, a melynek közepén négyzetes kőtömb feküdt és alakjára nézve egy asztalhoz hasonlított. Éva gyermekét az asztalra ültetvén, körülnézett a tágas barlangban. Bágyadt sugarak törték át a homályt és a rengeteg kincs ott hevert halomszámra a sziklák falához támasztva. Az asszony minden tagjában reszketett. Újjai görcsösen markolták a fényes aranyakat és felfogott ruhája meghúzódott a belerakott kinstömeg sulyától.

Éva kirohant a levegőre. A csehgő ércet lerakta egy kiálló kőre és a gazdagság boldog tudatával legeltette szeméit a tulajdonát képező kincsen, a mely megváltja őt és gyermekét a kínzó éhségtől, a sorvasztó nyomortól.

A gyermek ott ült az asztalon, kezében a fonnyadt almával, a templom ajtajában pedig fölhangzott a dicsőnek utolsó versszaka.

Mikor Éva visszatért a bejárathoz, már csak a sima sziklafal meredt föl előtte.

Szinehagyott ruhákat divatos színre fest
Hrabéczy Antal, Debreczen, Széchenyi-utca 42. szám alatt.

leendő elnök a jövő évi ifjusági élet programját fejtette ki, feladatául tűzte ki az ifjuság békéjét összetartását fejleszteni és azon intézményeket megvalósítani, melyeket nagynevű elődje H. Kiss Pál elkezdett, a Jogászkört, a Jogász-olvasó kört stb. Számos felkészítő hangzott még el, mire az értekezlet lelkes hangulatban véget ért. A választások a jövő héten lesznek.

VIDÉK.

Agyonsújtotta a villám. Kaposváról jelentik: Fekete János gamácsi földműves feleségével és anyósával a szérűn zsuppot kötött, amidőn a hirtelen keletkezett viharban a villám Feketését agyonsújtotta. Fekete és anyósa sértetlen maradt.

Beleesett a dobba. Megrendítő szerencsétlenségről ad hírt pokolai tudósítónk. A község határában levő gazdaságok egyikében ugyanis cséplés alkalmával az egyik munkás: Kuse György beleesett a cséplő dobjába, amely teljesen összezsuzta a szerencsétlenül járt munkást. A gépet azonnal megállították, azonban a munkásemberen már nem lehetett többé segíteni. A hatóság megindította a vizsgálatot annak kiderítése iránt, hogy a szerencsétlenség kinek a gondatlanságából keletkezett.

Szerencsétlenül járt vásárosok. — Szegedről jelentik, hogy az éj folyamán a szeged-rókusi állomás mellett levő órháznál a Nagyváradi felől Szegedre este tizenegy órakor érkező személyvonat elütött egy vásáros szekeret. A szekér darabokra tört s a bennülő tíz személy közül hatan meghaltak, négyen súlyosan megsebesültek. A vizsgálat megindult.

Kossuth-szobor Karcagon. Karcagon szeptember 19-én leplezik le Kossuth Lajos szobrát. A leleplezési ünnep sorrendje a következő: 1. Az ünnepnap reggelén zene- és mozsárgyú-szóval ébresztő. 2. Dél előtt fél 9 órakor istentisztelet az összes helybeli templomokban. 3. Dél előtt fél 10 órakor gyülekezés a főtéren s innen délelőtt tíz órakor kivonulás a Budapest és Nagyváradi felől érkező vendégek elé bandériummal a vasúti állomáshoz s onnan a vendégekkel együtt vissza a Kossuth-szobor elé. 4. A szobor előtt a Himnuszt énekli a da-

összeszorult a szíve. Nagyot sikoltott és eszméletlenül rogyott oda a kuporgó macska mellé.

Az est már előreküldte szürke hirnökét, amikor föleszmélt a szegény asszony. Véresre verte gyenge öklét a hideg kőlapra. Hivogatta esdve, fájdalmasan, epedőn a barlangban maradt gyermeket, de gyenge hangja elhangzott a nagy pusztaságban, az anyai szeretet raeleg fohászai elhültek a hideg, érzéketlen kövek tömegében.

Majd el akart rohanni, hogy a kincsek árán az emberek segélyével megrohanja a kemény sziklát és erőszakkal szerezzé vissza elveszett gyermekét.

Lemondott már a gazdagságról, megnyugodott a szegénységben, csak a gyermekét, csak a fiacskáját kaphassa vissza. Az aranyhalmazhoz lépett, de reménye itt is megesalnt, mert az egész halom fényes, csengő arany fekete szénné változott. Egy esztendőn át sirt, dolgozott, imádkozott a szegény Éva és a következő év virágvasárnapjának hajnala ismét ott találta őt a Nagy-Kric szürke sziklái között.

Ismét megnyílt a kapu és a szegény asszony nem törődve a kincsekkel, egyenesen az asztalhoz rohant és kihozta onnan élve, a kezei között szép, piros almát szorongató egyetlen gyermekét.

Amon Vilmos.

lárda. 5. Ünnepi megnyitó beszédet mond Papp Elek szoborbizottsági elnök. 6. A Rákóczi-indulót énekli a dalárda. 7. Ünnepi beszédet mond Madarász Imre ev. ref. lelkész s beszéde végével átadja a szobrot a polgármesternek. 8. A polgármester a szobrot átveszi. 9. A Kossuth-nótát a közönséggel együtt énekli a dalárda. 10. Ünnepi óda. Irta és szavalja: Szávay Gyula. 11. A szobor megkoszoruzása és esetleges alkalmi beszédek tartása. 12. A Szózatot énekli a dalárda. 13. Délután 2 órakor diszebed a városi nagyvendéglő összes emeleti helyiségeiben.

Gyilkosság az országúton. Kecskemétről jelentik, hogy ma reggel a budai országúton halva találták Vincze József kecskeméti fuvarost, kinek holttestét teljesen összezsuzta a nehéz fuvarozó kocsis, mely rajta hevert. Allítólag kóbor cigányok támadták meg s azok temették a kocsis alá. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

Egy örült rémtette.

Fölmetszette a felesége hasát.

Megrendítő családi dráma történt az éjjel Kapitányságon. Egy szerencsétlen földmivelő ember, aki most már nyolc árva gyermek atyja, elmezavarában beretvéval fölhasította feleségének a hasát. Az asszony meghalt, az embert pedig beszállították a kórházba.

Az esetről a következő részletes tudósítást adjuk:

Módra Ferenc 45 éves földmivelő a legnagyobb egyetértésben élt feleségével, Tombác Terézszel. Az ember napszámba járt, az asszony is. Így tudták nagy családjukat fönntartani.

A sok gond és a nehéz munka annyira megviselte a szegény embert, hogy ez év tavaszán a téboly jelei mutatkoztak rajta. Felesége a kerületi orvos tanácsára beszállította a kórházba, honnan a legutóbbi hetekben, mint teljesen egészséges embert hazabocsátották.

Felesége félve a visszaeső betegségtől, férjének, kit ezután már nem hagyott dolgozni, a legnagyobb nyugalmat és kényelmet biztosította.

Ma reggel az asszony a piacra akart bejönni. Férje éppen borotválkozott.

— Kicsinosítom magamat — mondotta — bemelegyek veled, Teréz, a városba.

Az asszony féltette férje nyugalját, kérte, maradjon otthon, mert nem akarta, hogy lelki nyugalját a városban újra megzavarja.

Ezután szó szót követett, a szerencsétlen ember dühöngeni kezdett és a kezében levő beretvéval levágta a felesége emlőjét, majd nekirontott és föl vágta a hasát. A szerencsétlen nyolc árva gyermek szinte megkövülten állt a szoba közepén. A legnagyobb 18 éves fiú anyja segítségére sietett, de a dühöngő ember őt is megsebesítette. A gyermekek sikoltozva, jajveszékelve futottak a közeli tanyába s az elősiető szomszédok segítségével sikerült végre a dühöngő embert megfékezni.

Az anya még a helyszínén meghalt, az apát beszállították a kórházba. Dühöngve, jajveszékelve tördelte kezét és siratta meghalt feleségét.

A VÁROSHÁZARÓL

Szabadságon. Körner Adolf tanácsnok a jövő héten kezdi meg szabadságát. Szabó Kálmán visszaérkezése után, a kit most helyettesít is.

A városi hivatalos órákban csak szeptember 15-én áll be a változás. Addig még fenntartják a paradicsomi rendet és csak délelőtt tartanak hivatalos órát. A mozgalomról azonban nem mondták le. Sőt a közhangulat ellenére is kardoskodnak a délelőtti hivatalos órákért. Pedig ez az állapot tarthatatlan s legfeljebb az az eredménye lesz, hogy néhány emberrel kevesebb lesz, a városházán. Még pedig azért, mert a mit öt óra alatt el tud végezni egy nagy gárda, azt hat óra alatt kevesebben is elvégezhetik. Végre is nagy a pótladó s spórolni kell.

Sóvágó büntársal.

A tábla határozata.

Debrecen, szept. 12.

(Saját tudósítónktól.) A rablógyilkosságok egész légiójával vándolt banda ügye nevezetes fordulóhoz jut a napokban. A rablógyilkos banda vezéré, Sóvágó Jánost is kihallgatják. Habár Petneházi Zsigmond vizsgálóbíró-segéd — a ki az egész ügyet vezeti — teljes tudatában van annak, hogy ez a cinikus, megrögzött ember vallani nem fog, a vizsgálat érdekében mégis megkísérli a kihallgatását.

A tábla ama határozatát, hogy a letartóztatottak fogva maradjanak, tegnap hirdette ki az összes letartóztatottak előtt Petneházi vizsgálóbíró-segéd. A tábla határozata Erdeit és társait — kivéve Mátyás Andrásnét — teljesen hidegen hagyta. Ők már az eféle határozatokhoz meg vannak szokva. Mátyásné azonban a határozat kihirdetésekor halálsápadt lett. Lábai meginogtak, megtántorodott ugyan csak össze kellett szednie minden erejét, hogy össze ne essék.

Mátyás Andrásnét, a rablógyilkos banda nőtagját különben tegnap ismét kihallgatta Petneházi Zsigmond. A vizsgálat és a további nyomozás egyébként erélyesen folyik. A napokban újabb szenzációs letartóztatások lesznek.

SZINHÁZ.

Az új színházi év. A vidéki színház-színjátékoknál eddig a színházi évet virágvasárnaptól virágvasárnapig számították s a szerződéseket e szerint kötötték. A Színház-Egyesület tavaszi közgyűlése elhatározta, hogy a színházi év ezentúl nem virágvasárnaptól, hanem szeptember első napjától fog számítani. Ezt a határozatot most a belügyminiszter is megerősítette. Most a Színház-Egyesület értesíteni fogja az összes vidéki színigazgatókat, hogy szerződéseiket igyekezzenek ehhez képest átalakítani, az új szerződéseket pedig már az új rend és a 12 hónap alatt fizetendő évi gázi alapján kössék meg.

Realizmus a színpadon. A színpadi realizmus netovábbját fogja produkálni az idén egy londoni színház. A „Drury Lane-színház”-ban most ősszel egy nagy látványosságot mutatnak be és a darab hősnője nyílt színpadon meg fog fejni egy eleven tehenet. A színész, aki ezt a szerepet játszani fogja: Miss Marjorie Day, London

Találkozzunk a Kölcsey Kávéházban Csapó-u. 52.

legszebb, legbájosabb színésznője. A színpadon, mely egy falusi gazdaságot fog ábrázolni, három eleven tehén fog megjelenni, melyek közül a „Mascotte” nevűt fogja megfejteni Miss Day. Külön kis szenzációja a dolognak, hogy a tehén Lord Rotschild ajánléka, az ő birtokáról való és már be is tanították a színpadi szerepléshez, hogy majd annak idején lámpaláz ne fogja el avagy különösen ne találja a közönség tetszését kifejező tapsok zugását. Miss Day már le is fényképeztette magát a tehénnel együtt és most Londonban széitében-hosszában árusítják ezeket az érdekes fotografiákat. Szóval ez új darab a nálunk is ismert „Csepürágók”-at is jóval felülmulja, amely pedig szintén meglehetősen sok és különös attrakcióval dolgozik.

Az István gőzmalom és munkásai.

Az igazgatóság nyilatkozata.

Debrecen, szeptember 12.

Az István gőzmalom igazgatósága tegnap ülést tartott, amelyen a malommunkások sztrájkjával foglalkozott. Az igazgatósági ülés határozatából az alábbi kommunikét adták ki:

Az „István” gőzmalom igazgatósága ma tartott ülésében jóváhagyólag tudomásul vette a kiküldött bizottság eljárását és sajnálattal értesült arról, hogy a munkásokhoz intézett felhívásának kellő eredménye nem volt. Az igazgatóság úgy a múltban, mint a jelenre is főfeladatának tartotta és tartja a munkások megélhetését és anyagi jólétét kellőleg biztosítani. Eltekintve attól, hogy az István gőzmalom társulat a munkásainak magasabb bért fizet, mint az ország bármely más vidéki malma, mégis hajlandónak nyilatkozott a közelebbi tárgyalások folyamán a munkások helyzetén a lehetőség határain belül és a malomipar jelen szorult viszonyai között is további kedvezményeket nyújtani.

Megadta a vasárnap éjjeli munkáért az 50 százalékos bérpótlékot, amelyben 77 munkás részesül, nem is említve, hogy az év folyamán már 48 munkásnak bérfel-emelést nyújtott. Biztosította munkásainak a heti megkezdett munkáért 6 napon át járó béreket, sőt azon igyekezett, hogy a munkások lehetőleg egész éven át foglalkozást nyerjenek és ennek következtében a nyáron át majdnem 3 hónapig tartó átalakítási munkálatoknál mint kiegészítő munkásokat teljes napi béreik mellett alkalmazta.

Az Istvánmalom munkásainak 180,000 korona évi bért fizet és ebben körülbelül 140 család részesül, további minden alap hiányában sohasem zárkózott el elaggott, munkaképtelenné vált avagy elhalálozott munkásai hátrahagyott családtagjainak segélyezését teljesíteni és e címen a segélyezetteknek 6000 koronán felül fizet ki évente az évi költség terhére.

Nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy azon munkásaink, kik évtizedeken át nálunk munkában voltak, megtalálták szorgalmuk és munkásságuk gyümölcsét és mindenkor kellő díjazást kaptak, amit legjobban bizonyít azon körülmény is, hogy a többi helyi malmok által most felemelt fizetések még nem érik el az Istvánmalom munkásai által eddig élvezett napi béreket.

Ezekben tartottuk szükségesnek tárgyalagos vélemény megalkotására nyilvánosságra hozni a tényállást.

UJDONSÁGOK

A honvédszenekar Debrecenben.

Térzene a nagyerdőn.

Debrecen, szept. 12.

A m. kir. budapesti I. honvédkerületi zenekar ma városunkba érkezik s részt vesz naponta a honvédek gyakorlatain. Ezen kívül a következő helyeken és alkalmakkor fog játszani:

13-án délután fél 5-től fél 7-ig a honvéd tiszti „Lawn-tennis”-pályán térzene. Este a „Bika” szállodában.

14-én este a „Bika” szállodában.

15-én d. u. 4—6-ig a honvédségi barakban az ott elhelyezett legénységnek térzenét ad és este zenés takarodót a város utcáin.

16-án vasárnap délután fél 5-től fél 7-ig térzene a közönségnek a nagyerdőn, a „Dobos” előtt.

17-én délután fél 5-től fél 7-ig a honvédtiszti „Lawn-tennis” pályán hangverseny. Este a „Bikában” a tisztek vacsoráján játszik.

* **Személyi hír.** Dr. Hajnal Dezső fogorvos Budapestre utazott a fogorvosok országos kongresszusra; a rendelést f. hó 18-án, kedden kezdi meg.

* **Amerikai koszorú Debrecenben.** Ma érkezett Debrecenbe Csutoros Elek amerikai, (Cleveland) ref. lelkész, aki az amerikai magyar ref. hívek koszorúit hozta el a Szabadság szoborra és a gályarabok emlékoszlopára. Csutoros több napot tölt Debrecenben és részt fog venni a budapesti Washington szobor leleplezésénél is.

* **Az István-malom munkásainak sztrájkja.** Az István-gőzmalom sztrájkban álló munkásainak képviselője tegnap Polgár iparfelügyelőnél járt s arra kérte, hogy ma délelőttre békéltetési tárgyalást hívjon egybe. Polgár a kérelemnek eleget tett s így ma délelőtt az iparfelügyelőnél folytatják a megszokadt békéltetési tárgyalást, amelyen az István-malom részéről May Ándor igazgató s Zádor Lajos lesznek jelen. Valószínű, hogy a békés megoldás bekövetkezik s a munkások újra elfoglalják régi helyüket az István-malomban.

* **Hajdumegye gazdasági ügyei** foglalkoztatták tegnap délelőtt a vármegyei gazdasági egyesület választmányát, a mely Kovács Gyula alispán elnöke alatt tartott ülést. A választmány elhatározta, hogy a jövő hónapban Püspökladányon ló és szarvasmarha, Hajduhadházon pedig szarvasmarhadíjazást rendez. A választmányi ülésen jelen voltak: Horog Gábor, Csák Máté, Oláh Miklós, Kömmerling János, Harangi Sándor, Lichtschein Mór, Bartha állategészségügyi felügyelő és Dávidházy Sándor gázd. egy. titkár. A választmányi ülésen sok apró-cseprő egyleti ügy nyert elintézését.

* **Ahová tilos a kivándorlás.** Hadik János gróf belügyi államtitkár rendeletben hívta föl Hajdúvármegye alispánját, hogy a braziliai San-Paulo államba való kivándorlást a hatóságok akadályozzák meg minden erejükből. A belügyminisztert e rendeletének kiadására az készítette, hogy az ország egyes vidékeiről lelketlen ügynökök csábították a népet Braziliába.

* **Kinevezés.** Porubszki Jenő a debreceni ítélőtábla elnöke dr. Kövy József máramarosszigeti ügyvédjelöltet a debreceni tábla kerületébe díjtalan joggyakornokká kinevezte.

* **A honvédtartalékosok öröme.** Nagy az öröm a honvédtartalékos katonák között, akiket eddigi szokás ellenére 35 napi fegyvergyakorlatra hívtak be. Az ezredparancsnokság részéről ugyanis értesítették őket, hogy nem behívjuk szerint 35, hanem csak 21 napig kell szolgálniuk, mert a honvédtisztvisztér 14 napot elengedett nekik.

* **Leválták az ujjait.** Tegnap számunkban részletesen megírtuk, hogy a Harstein-féle tanyán Szarvas Bálint napszámos embert a cséplőgép hajtósíjja elkapta és a géptől több méterre eldobta. Szarvas Bálint az esés következtében súlyos sérüléseket szenvedett. Balkezének ujjait teljesen összetörte. A szerencsétlenül járt embert tegnap beszálították a közkórházba, ahol mind az öt ujját amputálták.

* **Szüreti-estély.** Az iparos ifjak szüreti mulatsága, melyet a mentő-egyesület és az összmunkásság javára rendez, mind nagyobb mérvűnek ígérkezik. A közönség érdeklődése is fokozódik, mit a derék rendezőség meg is érdemel. A mulatság dallal, szavalattal, zónapostával és polgári házassággal lesz egybekötve. A rendezőség 7 különféle díjat oszt ki a megjelenő közönség között. Belépő díj: személy-jegy 1 korona 40 fillér, család-jegy 3 korona 40 fillér. Előre váltva a személy-jegy 1 korona 20 fillér, a család-jegy 3 korona. Jegyeket lehet előre váltani Benes V. hentes üzletében Piac-utca 14. sz., Nagy László fodrász-üzletében Bocskai-tér 12. sz., Molnár Jenő fűszer-üzletében Piac-utca 12. sz. (Stencinger-ház), Molnár Jenő fiók-üzletében Csapó-utca 22. sz., Fridvalszky Rezsóné fodrász-üzletében Egyház-tér 4. sz., Kernájszky Sándor fodrász-üzletében Csapó-utca 77. sz., Oláh Sándor fodrász-üzletében a Mester-utca végén és a rendezőség bármely tagjánál.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnak: Ujvári Mária ev. ref. 16 hónapos, Kusza Ilona ev. ref. 6 éves, Varga Róza ev. ref. 6 éves, öz. Zagyva Mihályné ev. ref. 23 éves, Szilágyi József ev. ref. 23 éves, Cseresznyés N. ev. ref. halvaszületett, Kónya István ev. ref. 7 hónapos.

* **A kártyasvihákok áldozata.** Ravasz fondorlatnak esett áldozatul tegnap egy Egri Balázs nevű p-ladányi suhanc. Husz éves kora dacára roppant együgyű lélek, a kivel nem is volt nehéz elbánni. Egy csomó jó tanácsos és ötven korona megtakarított pénzével indult el P.-Ladányból Debrecenbe. A vonaton 3—4 maga formájú suhancal ismerkedett meg, akik mulattak együgyűségén. Majd rávették, hogy kártyázzanak. Egri Balázs, aki talán életében még kártyát se látott, engedett a négy svihák felhívásának és leült velük kártyázni. A vonat még fele útját se tette meg, Egri Balásznak már nem volt az ötven koronából egy árva fillérje sem. A sipisek elnyerték az utolsó fillérjét is. Mikor Debrecenbe érkeztek, úgy tettek,

KÖZPONTI CIPŐ ÉS KALAP ÁRUHÁZ

Dreher sörcsarnok mellett

Orlasi választék mindennemű

Figyelem! „Központi” címre Figyelem!

Telefon 435.

mintha megsajnálta volna. Az állomás egyik sarkában egy zsák holmit mutattak neki s biztatták, hogy vegye a vállára, vigye el az ócskásokhoz és adja el. A kapott pénzen azután majd megosztóznak. A szegény együgyű falusi fiú hitt nekik. A csomagot a vállára vette és bevitte a városba. A csomag azonban, melyben négy pár csizma volt, idegen jószág volt. Az árusítás alkalmával a rendőrség el is fogta és dacára minden tiltakozásának, hogy ő a négy csizmát nem lopta, letartóztatták. A szegény ördög hiába védekezik ártatlanságával, bizonyítani nem tud, azok pedig, akik igazolhatnák, négy utitársa, még idejében megszöktek. Egri Balázs most a rendőrségen ül, míg a csizmákat elkobozták tőle. A csizmák tulajdonosát pedig eddig még nem sikerült megállapítani.

* **Kibővítési munkálat.** A debreceni pályaudvar folytatógáz kiépítése során jelenleg a rendező állomás kiépítése van folyamatban. E rendező állomás építését 1904. évben kezdték meg és a nemrég rendelkezésre jutott 100,000 korona hitel keretében a munkákat — mint hiteles forrásból értesülünk — most oly mértékben fogják folytatni, hogy a rendező vágányok az építendő gurítóval rövid időn belül használatba is lesznek vehetők. A rendező telep teljes kiépítése a jövő 1907. évre meg fog történni. Az idén még a gyorsáruraktárt is kibővítik, mivel a gyümölcszállítások rohamos emelkedése miatt már szűknek bizonyult.

* **Elgázolt munkás.** Súlyos kimenetelű baleset történt tegnap a Bika-szálloda előtt, mely egy bérkocsis vigyázatlan és sebes hajtásának következménye volt. A József-utcából ugyanis egy targoncát taszitva jött Biró Imre. Az utca torulatánál szembe ment rá egy bérkocsi, mely a forduló dacára vágatva hajtattott. A robogó kocsi elütötte Biró Imrét, aki targoncájával együtt a kerekek alá került. A rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett munkást a mentőkocsin szállították Vendég-utca 41. szám alatti lakására. Az izgalmas jelenetnek sokan voltak tanúi, akik valamenynyien a sebesen hajtó bérkocsist okolják a szerencsétlenségért.

* **A debreceni izr. hitközségi tagok figyelmébe!** Értesítetnek az izr. hitközség t. tagjai, hogy a Deák Ferenc-utcai templomi imaszékek bérbeadása a hitközségi irodában (József kir. herceg-utca 26., I. em.) f. hó 13-án veszi kezdetét és pedig a tavalyi bérlők jegyei f. hó 13-án, csütörtökön és 14-én, pénteken d. e. 9—11-ig és d. u. 3—5-ig árusíthatnak. Az általános bérbeadás f. hó 16—19-ig naponta d. e. 9—11-ig és d. u. 3—5-ig ugyancsak a hitközségi irodában fog eszközöltetni. A 8 koronás jegyek a hitközségi tagok részére, kik 12 koronáig vannak megadóztatva, már szeptember 13-án árusíthatnak. A Kápolnási-utcai imaházba szóló jegyek f. hó 16—19-ig d. e. 9—11-ig és d. u. 3—5-ig a Kápolnási-utcai imaházban árusíthatnak. A tavalyi bérlők elsőbbségi joga itt csak f. hó 16-án tartatik fenn. A pótimaházba szóló jegyek csak 19-én árusíthatnak.

* **Vadászat!!!** Mindenféle fegyverek, revolverek, olesó hüvelyek, kéz tőrtények, vadásztáskák, sipok, jelzők, jelvények kaphatók Pásztor Gyula és Társa vaskereskedőknél Debrecen, Csapó-utca, (Bank-ház).

* **Rácz Károly zenekarával** most Kassán tart hangversenyeket, még pedig páratlanul fényes sikerrel. Ejjelután még három óraker is együtt van Kassa legintelligensebb közönsége a Royal éttermében, hogy a Rácz Károly játékát hallgassa. Minden zenészmot zajos tapsvihár követ. Rácz Károly különben zenekarával ma már visszaérkezik Debrecenbe s ma este már zeneestélyt is rendez.

* **Hamis egykoronások.** A rendőrség tegnap egy napszamos embert fogott el, aki a Kohn Manó fűszerüzletében hamis egy koronást akart beváltani. A parasztot a rendőrségre kísérték, ahol kihallgatták. Allitása szerint ő a hamis pénzt gazdájától, egy Hatvan-utcai gazdálkodótól kapta oly utasítással, hogy azt váltsa be. Hosszas faggatásra azután elárulta azt is, hogy gazdájának van még több ilyen hamis egy koronása. A rendőrség nyomban felkereste a gazdálkodót, aki a felszólításra még egy hamis pénzt adott át a rendőrségnek azzal, hogy több neki nincs. A rendőrség mindkettőjük ellen megindította az eljárást. Az egykoronások különben nagyon sikerült utáztatok, oszupán erős fényükről lehet megkülönböztetni a valódi egykoronásoktól.

* **Tolvaj csavargó.** Több ízben gyűlt meg már a baja az igazságszolgáltatással Pap Illés csavargónak. A zsebtolvajlások egész halmazata terheli az ő lelkiismeretét. A múlt hónap 12-én a debreceni baromvásártéren belenyúlt Dobó Sándor bősörményi ember zsebebe és abból 50 koronát ellopott. Ezen rajtvessztett s bűnéért a törvényszék 9 havi fogságra ítélte. Az ítélet jogerős.

* **Meglopott munkás.** Egyik József kir. herceg-utcai éjjeli szálláson lakott Ferencik András munkás, aki csak pár napja jött Debrecenbe munkát keresni. Egész nap távol volt lakásától és csak este tért vissza. Munkát keresett, de ajánlatait sehol sem fogadták el. A sok sikertelen kísérletezés arra bírta, hogy elhagyja a várost és máshol próbáljon szerencsét. Tegnap este, mikor hazatért, azonnal csomagolni kezdett. Ekkor vette észre, hogy aládájában elhelyezett 140 koronának már csak a fele van meg. Mig ő a háztól távol járt, ismeretlen tettes meglopta. A megkárosított munkás panaszt emelt a rendőrségen.

* **Elveszett.** A vámospércsi uton vasárnap reggel elveszett egy oldalpénztárca, amelyben egy vadász-jegy, fontos irományok és papírpénz volt. A szives megtaláló a benne levő pénzt megtarthatja, csak a tárcát az iratokkal, ami ránézve semmiféle értékkel nem bír, szolgáltatassa be Pásztor Gyula és Társa vaskereskedőkhöz, Debrecen, Csapó-utca 4.

* **Zalai Márk tanár könyvviteli és szépirási szaktanfolyamán** (városi bérpalota 2. szám, III. kapu, 2. emeleten) a múlt évben 70-en fölül nyertek alapos képzést és biztos existenciát. Intelligens, 15 éven fölül álló férfiak és nők 8 hó alatt mérlegképes könyvelők, gyönyörű írással, gyors számolási képességgel képezetnek. Beiratás naponta 10—12-ig. Tandíj 50 korona. Dél-élelőtti, délutáni és esteli csoportok. Gyorsírás és német levelezés külön órákban.

* **Plissirozás** (lapos) elvállaltatik Ott Károlynál, Kossuth-utca.

* **Piacrendezés a városházán.** A városházán tegnap a piacrendezés tárgyában Kovács József polgármester elnöklete alatt értekezlet volt. Az értekezleten a tanács tagjain kívül képviselve volt a Kereskedelmi és Iparkamara, az Ipartestület stb. Körner Adolf tanácsnok ismertette röviden a szabályrendeletet, melyet 2 évvel ezelőtt Roncsik Lajos dolgozott ki dupla krétával. Tulmagas áraival súlyos terheket rótt volna a kisiparosokra. A szabályrendeletet a közgyűlés nem fogadta el, hanem módosítás végett visszaadta a tanácsnak. Ez két évvel ezelőtt történt. A tanács most elkészült a módosítással s a szabályrendeletet ismét a közgyűlés elé fogja terjeszteni. Kovács József polgármester mindjárt az ülés elején feltette a kérdést, hogy óhajtja-e az értekezlet a szabályrendeletnek a közgyűlés elé való terjesztését. Az értekezlet erre hajlandónak is mutatkozott s így a polgármester ezt határozatilag kimondta. Ezután többen felszóltak és kérték a módosítás felolvasását, mivel szerették volna ismerni a tartalmát annak a rendeletnek, mely felett határoztak. A polgármester azonban a kimondott határozat alapján ezt nem engedte meg. Így az értekezlet határozott egy ügy felett, melynek tartalmáról halvány sejtelmek sincs. Furcsa, akkor miért hívták össze ezt az értekezletet? Csak tán nem azért, mert erre a határozatra szüksége volt a tanácsnak.

* **Helyreigazítás.** Tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjának f. hó 11-iki számában említés van téve egy Juhász Antal nevű lakatos munkásról, a kit az István malomból tolvajság miatt elbocsátó tak. — Ez a Juhász Antal soha a malomban nem volt alkalmazva, hanem a Margit-fürdőben s onét is bocsátották el. Kérjük az igazság érdekében eme pár sort leközölni. Az István malom műhely-munkásai.

* **Iskolai növendékek** részére legolcsóbb bevásárlási forrás, u. m. füzetek, körzők, rajzeszközök, rajztáblák stb. iskolaszerekben Pongrácz Géza papírraktára. — Ugyanott iskolakönyvek bekötötnek darabonként 20 fillérért.

* **A nagyérdemű közönség és a tanuló-ifjúság** figyelmébe! Iparpártolás és takarékoság szempontjából sokkal célszerűbb, ha könyveinket közvetlen a könyvkötőhöz visszük bekötöni, nem másodkézből vállaltatjuk. Szives pártfogást kér Antalffy Ferenc könyvkötő, bődíszműves, Piac-utca 31-ik szám, a Városházzal szemben. — Könyvkötészetemben 10 krajcáros kötések is készülnek.

A „Hungaria” kávéházban minden nap zene-estély

* **Szülők figyelmébe!** Diákok részére legszebb fiukalapok, ingek, gallérok, nyakkendők legolcsóbban Feketénél.

* Ötven koronát kap az, aki nem tudja, hogy most Mentez Henrik újdonságok áruháza Debrecenben, Kossuth-utca 4. szám alatt van.

* **Kitűnő szabású férfi divatingek** 1 frt. 75 kr., 2 frt. és 2 frt. 50 kr. Feketénél.

TÁVIRATOK.

Az általános választói jog és a kormány.

Budapest, szeptember 11. **Andrássy Gyula** gróf belügyminiszter tegnap egy újságíró kérdésére kijelentette, hogy az általános választójog előmunkálata hónapok óta folyik. Serény munkát fejtenek ki a statisztikai adatok összeállításán, s jelenleg éppen Erdély speciális viszonyaival foglalkoznak. A Wekerle-kormány elvállalta az általános választójog behozatalát s ennek a köteletségének meg is fog felelni. A munkálatokkal még az őszre elkészülnek, melyet azonnal egy szakbizottság vesz tárgyalás alá. A törvényjavaslatot a jövő országgyűlés elé okvetlen beterjesztik.

Európai háborúk.

Budapest, szept. 11. A legutóbbi berlini lapok szenzációs hírt röptettek világgá, melyek Európaszerte általános feltűnést keltettek. A berlini lapok híradása szerint ugyanis egy közelben lévő európai háborúról számolnak be, mely a Balkánon folya le. Bulgária folytonos fészkelődése Török és Görögországot arra indította, hogy Bulgária ellen offenzív szövetséget kössenek. A szerződés 1-ső pontja értelmében Törökország fegyveres erővel betör Keletruméliába, 2. A görög és török flotta egyesült erővel támadja meg a bolgár kikötőket, 3. 500 millió hadikárpótlás, melynek fele Görögországot illeti, 4. Keletrumélia főkormányzójának kinevezési joga a szultánt illeti meg, 5. Görögország protektorátusának joga Kréta-szigetét illetőleg, elismerése.

Justh Gyula és a Bocskay szobor.

Budapest, szept. 11. Justh Gyula, a képviselőház elnöke köriratot intézett a képviselőkhez, melyben meghívja őket a szept. 30-án H.-bőszörményben tartandó Bocskay szobor leleplezésre. Az ünnepélyen való részvételt már eddig is sokan jelentették be, a kik valamennyien díszmagyarban fognak megjelenni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Polónyi és a sajtószabadság.** (Távirat.) Amikor Polónyi Géza igazságügyminiszter kiadta hírhedt rendeletét, melylyel a lapok előzetes lefoglalását törvényesnek mondotta, a budapesti ügyvédi kamara egy viharos rendkívüli közgyűlésen tiltakozott az ellen. Az ügyvédek eme állásfoglalásának az volt a következménye, hogy egy tíz tagból álló bizottságot küldtek ki, amelynek feladatává tették, hogy erélyes hangon tiltakozzék a miniszteri rendelet ellen. A bizottság — amint értesülünk — e hó 15-én, délután fél öt órakor ülést tart s azon megállapítja annak a feliratnak szövegét, amelyet e tárgyban a kamara az igazságügyi kormányhoz intézni fog.

§ **Meghiúsult betörés.** A múlt év októberben Tóth András és Nagy István kefégyári munkások éjnek idején beakartak törni a Falk-féle kefégyár irodájába, h l éppen akkor nagyobb pénzösszeget volt el-

helyezve, mivel másnap szombat lévén, abból a munkásokat akarták kifizetni. Tervük azonban nem sikerült, mert egy ismeretlen tudomására hozta a csendőrségnek a készülőben levő betörést. A csendőrségtől azonnal két őrsvezető ment ki a helyszínre, kik éppen akkor csípték meg a betörőket, mikor az irodáikat kezdték fészegetni. A két betörőt a csendőrség letartóztatta és az ügyészség fogházába kísérték őket. A vádtanács később egyik ülésén szabadlábra helyezte őket. Tóth András szabadlábra helyezése után eltűnt és így felelősségre csak Nagy Istvánt vonta a törvényszék, akit 4 havi fogházra ítelt. Időközben Tóth András is megkerült. Az ügyészség intézkedését folytán a rendőrség letartóztatta s tegnap a törvényszék 5 havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Orvosok kongresszusa.

Kibuktatják az elnökséget.

A vidékiek panasza.

Az ország orvosai, különösen a vidékiek, akiknek anyagi helyzete itt-ott a legkinosabb, régen elégedetlenek erkölcsi testületüknek, az Országos Orvos-Szövetség vezetőségével. A Szövetség, amelynek Kétly Károly tanár az elnöke, vidéki tagjai érdekében éppen semmit sem tett. Annyira gyenge, hogy a kör- és községi orvosok helyzetén, amelyet egy rossz törvény 1876-ban teljesen hibás alapokra fektetett, változtatni nem udott.

Az orvosok panasza az elnökség ellen régi és alapos. Új embereket kívánnak a maiak helyébe, olyanokat, akiknek se közvetlen összeköttetésük nincs a kormánnyal, a mely sokszor fészélyezi őket s akik a prakszisuk mellett ráérnek rossz sorsban élő kollegáik érdekeivel foglalkozni.

A Szövetség szeptember 16-án tartja ezidei kongresszusát az Orvos-Egyesület Szentkirályi-utca 21. számú házában. A kongresszus fölötté izgalmas lesz. Több, mint kétszáz olyan vidéki orvos vesz részt ezen, akik nemcsak a maguk, de mintegy ezerötszáz kollégájuk nevében jelentik a kongresszusnak, hogy a mai elnökség iránt bizalommal nincsenek. A vezetőség legutóbb a betegsegélyző javaslat ankétján adta bizonyosságát a tehetetlenségének. Az orvosok egyetlen egy sérelmét sem tudta kiküszöbölni a javaslatból.

Az elégedetlenek új vezetőséget kívánnak, amelynek egyuttal az idej kongresszus fogja megszabni az utat, melyet követnie kell. Az új tisztikar rendjét illetőleg ma még nem állapodtak meg. A kongresszust megelőzőleg szeptember 14-én értekezletet tartanak, amelyen megtörténnek a jelölések is.

HIREK.

Nyugalomban. Trencsénből írják, hogy Barényi Ferenc ügyvezető 40 évi megyei közszolgálat után nyugalomba vonult. Barényi

igen élénk tevékenységet fejtett ki társadalmi téren és 1878-ban egyike volt azoknak, a kik Baross Gáborral élükön a „Vágvölgyi Lap” című első trencsénmegyei magyar lapot megalapították, Baross Gábor szerkesztője, Barényi Ferenc pedig belmunkatársa volt a lapnak.

Zátonyra jutott osztrák hajó. Mar-seilleből táviratozzák: Az Emilia osztrák gőzös Faramánál zátonyra jutott. A hajó nincs veszélyeztetve, mivel a tenger igen nyugodt. Kísérleteket tesznek, hogy a hajót ismét felszabadítsák. A hajón deszkarokmány van.

Vége a sztrájkknak. Petrozsényből táviratozzák lapunknak, hogy a petrozsényi bérharc megszűnt. Ma reggel 1500 munkás, tehát a teljes létszám munkába állott. Különösebb esemény nem történt. Éjjelre ugyanennyi munkás leszállása biztosra vehető.

Polónyi kihallgat. Polónyi Géza igazságügyminiszter a heti általános kihallgatást csütörtökön és pedig oly napokon, a melyeken a képviselőház ülést nem tart, délután egy órakor, oly napokon ellenben, a melyeken a képviselőház tart ülést, délután négy órakor tartja meg.

A Vág titka. Trencsénből írják: Kisdívény határában egy 25 évesnek látszó izraelitaemben holttestét vetette ki a Vág a partra. Az egyén teljesen ismeretlen. A holttesten nem volt ruha, csak a lábán volt egy pár cipő.

A tisztartóék.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Az öreg ur határozott kijelentése nem maradt hatás nélkül. Minden tekintet rajta pihent. Nyugodtan, méltóságteljesen állott s szembe nézett Kordai báróval, a ki ingerületen kiáltotta feléje:

— Hogy merete hivatlanul átlépni hajlékom küszöbét? Kibroda ön, mit akar és mit keres itt.

— Csak nyugalom, kedves barátom. Rátérünk minderre.

— Ez már vakmerőség!

A vendégek csodálkozva néztek hol az idegenre, hol a lángbaborult arcú báróra. Nem tudták, hogy kinek adjanak igazságot. — Hát tekintsd annak, vagy bárminek, de azt nem tagadhatod el, hogy itt csak egy ur van, az én vagyok. Ez a hajlék, ez a gazdaság, ez az egész uradalom az enyém.

Kordai báró már szólan sem tudott. Maga is gondolkozólag nézett az idegenre s rámeresztett szemével valami hasonlatosságot keresett egy régi, nagyon régi jóltevője és az idegen, váratlan vendég között.

A jövevény pedig folytatta beszédét higgadtan, nyugodt hangon.

— Hölgyeim és Uraim, nagyon örvendek, hogy ilyen diszes és előkelő társaság jelenlétében tisztázhatunk egy fontos kérdést, amelyről — úgy látszik — Kordai barátom elfelejtette önöket tájékoztatni. Ez az ur, akit önök bárónak ismernek, ez előtt körülbelül harminc évvel az én tisztartóm volt.

Kordai még mélyebben figyelte az idegen arcvonásait. Ugy látszik csakugyan talált arcában némi hasonlatosságot. Hallgatott is és engedte, hogy az öreg ur folytassa beszédét.

— Boldogan éltem e falak között. Elégedetten, gyönyörűséggel.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR. *)

Szabás, varrás és mintarajzolásban, ugy a francia, mint angol szabásból alapos oktatást nyerne intelligns hölgyek özv. **Knotty Kovácsné Sillye Gabriella tanintézetében, Magos-utca 13. sz. Bentlakó** neve idek felvéitnek.

Húrka estély

Vigkedvű Mihály-u. 61.

szám alatt a **RÁKÓCZI-hoz** címzett kis vendéglőben ma szerdán este nagy

HURKA ESTÉLY

tartatik. Tisztán kezelt kitünő faj hegyi-borokról gondoskodik tisztelettel **Neumayer Jánosné.** 8586

ELADÓ SZŐLŐ

2500 négyszögöl gyönyörű termőszőlő eladó a Tócsókert, első járásban, pajta és borházzal, nemes gyümölcsfák. Ára 6 ezer forint. Pormentes levegő. Nyaralónak a legalkalmasabb hely!

Bővebb felvilágosítást ad Nagy Lajos „Első Debreceni Adás-vételt Közvetítő Irodája”: Csapó-u. 18. sz.

Előre haladott

idény miatt az árak mélyen leszálltva

Szines szerb vászon — — 14 kr.
 Angol zefir — — — 35 kr.
 Francia gyapju delln — — 45 kr.
 Ruha vászon — — — 50 kr.
 Honi pettyes karton — — 30 kr.

KONTSEK KORNÉL

női és férfi divat áruházában
 Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet

részv. társ.
 Debrecen, Arany János-utca 9. sz.

Olosó kölcsönöket nyújt értékpapirokra, ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra és egyéb ipari készítményekre.

Raktárban iparosok- és kereskedőktől árukat diszkrétó mellett beraktároz és azokra előnyös kölcsönöket nyújt.

Arany és ezüst tárgyak jelenleg cimbalom, varrógépek és képek is futánvos áron kaphatók.

Szegedi paprika különlegességek.

Értesitem a t. vevőközönséget, hogy üzletemet az Aszódi Mór rövidáru nagykereskedő volt üzlethelyisége hozzácsatolásával tetemesen meguagyobbítottam. Kiváló jó minőségű **kávéfajokból** nagy raktárt tartok s a kávé eladásra egy külön helyiséget rendeztem be. Ennek megtekintésére felhívom a t. vevőközönség figyelmét.

Lindenfeld J. Jenő

Városház- és Rózsa-utca sarok.
 Előnyös feltételek. Be és kivétel.
 Mintákkal kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő.

Ajánlja [legjobb gyártmányu] zongoráit, pianinóit, Gramofonjait és nagyválasztékú Gramofonlemezeket.

Javításokat és hangolásokat előnyös áron eszközzel Zongorák bérben kaphatók.
 Üzlethelyiség Debrecen Szent-Anna-utca 3. sz.

Kaiser Borax

Szépség és egészség ápolására!

KAISER BORAX a bőrtfinom üdév és fehérré teszi. Kitünő száj és fogápolásra. Nagyon hasznos hurut és reketségnél. A Kiser Borax minden vizet puhává tesz és a legjobb bőr tisztítószert. Vigyázz a bevásárlásnál! Csak valódi piros dobozokban. 15, 30 és 75 fillér teljes utasítással. Hiányozhatatlan. 6000

Egyedüli készítő Osztrák-Magyarországnak VOITH GOTTLIBÉCs III 1

Kölcsönöket

az legkedveőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetséget
 DEBRECEN, Piac-utca 65. szám alatt.
 Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.
Négy éves évtársulat.
 Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

Iskolás fiuk és leányok

részére ajánlunk 8240

FEHÉRNEMŰEKET

ing, alsónadrág, szoknya, gallér, kszelő, nyakkendő.

ASZTALNEMŰEKET

törülköző, zsebkendőket, matrac, paplanok, Flaneltakarók, kötények

Intézetek részére előírás szerint.

Donogán és Somossy

DEBRECEN, Kistemplombazár.

Alföldi Takarékpénztár

DEBRECEN,

Piac-utca. Saját ház.

Elfogad betéteket Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra s legelőnyösebb kamatláb mellett.

Törlesztéses-kölcsönök földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdéi megbízások értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök vállalkozóknak, bérletnek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevélre valamint vidéki pénzügyintézetek részvényeikre.

Értékpapírok éropénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrészes csoportbéli váltók leszámítása

Kölcsönöket ad nyugdíjkoros köztisztviselőknök 10, 15 és 20 év törlesztésre.

Beraktároz árukat és terménynt saját raktárba és azokra előleget is nyújt.

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték főelárusító helye.

MOSÓ

Delinek

méter ára most

21 kr.

Bosznay J. és Társa

divat áruházában
 Debrecen, Kossuth-utca 5. sz.

APRÓ HIRDETESEK.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg sekküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

PENZKÖLCSÖNT földbirtokra, házakra, szőlőre igen kedvező feltételek mellett 2-3 nap alatt folyósítható, esetleg személy hitelt is Héry bankirodájára, Piac-utca 79.

KILENCEZÉR forintos gyönyörű nagy ház a Vilmos huszárlaktanya mellett ezeröttszáz forint készpénzzel megvehető a Nagy Lajos irodájában Csapó-u. 13. sz. 8877.

HARISNYAKÓTÓ IPAR VALLALAT Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 8728

HAZHELYEK, szőlőtöldek legolcsóbb árban, igen kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. Bővebbet Geréby Pálnál Deák Terenc-u. 13. sz. 8728

KITÜNŐ házi koszt kapható Hunyadi-u. 11. sz. alatt. Ugyanott két fiatal ember teljes ellátásra elfogadtatik. 8959

Kereslet.

6-700 literes jó, használt boros hordókat és szűretelő készletet (prés, szőlőszűrő és kádák) keresek megvételre. Cim a kiadóba. 8955

TISZTESSEGES gyermektelen házas-pár házmesternek felvétetik. Vigkedvű Mihály-utca 14. sz. e hó 15-re. 8954

EGY családi páholy „C” napra, szintén „C” napi alsó vagy közép páholylyal elcseréltetnék. Cim a kiadóban. 8954

KERESTETIK egy idősebb tisztességes nő gyermekek gondozására. Cim a kiadóba. 8945

KERESKEDELMIT végzett jó írással bíró segédkönyvelőt keresünk. Írásbeli ajánlatok Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalába Debrecen küldendők. 8928

KI hajlandó fényképező gépemet kerékpárra elcserélni. Vigkedvű Mihály-u. 11. 8749

GYERMEKTARTÓ dajkát keresek szoptatni. Tudakozódhatni a kiadóhivatalba. 8961

TANULO azonnal beíphet a Nyakkendő Királyhoz. 8960

ÜGYVEDJELŐLT dr. juris, ki hosszabb ideig Pesten és vidéken ügyvédi irodában szerzte gyakorlását, vidéken, de csak törvényszék székhelyén jelölti állást azonnal elfogadna. Cim a kiadóban. 8962

Eladás.

ELADO HÁZ azonnali átvételre. Cim a kiadóhivatalban. 8963

BOLTI modaberendezési darabok, kávépergélő, a tők, ajtófelek eladók. Farkas Henrik Piac-u. 48. 8906

EGY 15 sorba vető teljeseen jó karban levő vető gép olcsón eladó. B. thlen-u. 21. sz. 8958

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe:

fiu és férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madracok és flanell takarók

nagy választékban

feltűnő olcsó szabott árakhoz.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon és szőnyegáruháza

Debrecen, Rózsa-utca.

Legjobb bajuszpedró a híres debreceni

„CIVIS” bajuszpedró.

Nem tépi, jól összefogja a nőtet a bajuszt.

1 doboz ára 40 fillér.

Készítője a főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára

DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN

Óvakodjunk

a mesterségesen szénsavval telített ásványvizek használatától és

igyük természetes

Bikszádi vizet

amely orvosi vélemények szerint többféle bajok bántalmainál ajánlva van.

KAPHATÓ MINDENÜTT.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld a

Bikszádi gyógyfürdő és Ásványviz források igazgatósága.

H a z a é r k e z t e m.

Láttam a külföldi divatot és ami szép és divatos kelmét találtam azt mind megvettem, miért is

csak egyedül nálam lehet

a legszebb és divatos női ruha szöveteket és remek blouz selymeket jutányosan vásárolni.

Ujdonságok naponta érkeznek.

A KIRAKAT sötétkékre van festve.

Lówy F.

PIACZ-UTCA 24. SZ. Fehérló szálloda épület.